

Élő folyók

A *lifelineMDD* projekt egyik fő eredménye a folyók helyreállítását szolgáló integrált szemléletű stratégia lesz, mely a halak, a madárvilág, a hordalékszállítás és az éghajlatváltozás tudományos vizsgálataira épül majd. Ez fogja megalapozni a TBR MDD területén a jövőbeni terepi helyreállítási projekteket.

Élő együttműködés

A természetvédelmi és vízgazdálkodási intézmények közötti, ágazatközi tanulási folyamat mintaterületeken végrehajtott helyreállítási intézkedésekben testesül meg. Mindez növelni fogja az intézmények hozzáértését, és erősíti a legfontosabb érdekelt együttműködését.

Élő közösségek

A folyók különböző értékeket jelképeznek a közelükben élő közösségek számára – az ember és a természet jó kapcsolatát, az egészséget vagy a büszkeség érzetét egyaránt jelenthetik. A folyók a társadalom kulturális örökségének is részei. Az újszerű megközelítések megvalósítása és az ökológiai hálózat javulása, valamint a természetvédelem és a folyók helyreállítása terén szerzett ismeretek mind segítenek hozzájárulni egy valódi szószólói hálózat kiépítéséhez az elkövetkező években.

PROJEKTPARTNEREK

- WWF Ausztria, Ausztria
- Természeti Erőforrások és Élettudományok Egyeteme, Bécs, Ausztria
- Regionális Management SO Iroda, Ausztria
- Stájer Kormányzati Hivatal – Vízgazdálkodási, Erőforrás- és Fenntarthatósági 14-es Osztály, Ausztria
- Szlovén Köztársaság Természetvédelmi Intézete, Szlovénia
- Velika Polana község, Szlovénia
- WWF Adria – Egyesület a természet védelméért és a biológiai sokféleség megőrzéséért, Horvátország
- Védett Területek Kezeléséért Felelős Közintézmény, Varaždin megye, Horvátország
- WWF Magyarország, Magyarország
- World Adria – Szerbia, Szerbia
- Vajdasági Tartományi Természetvédelmi Intézet, Szerbia
- Pomgrad – Vízgazdálkodási Vállalkozás, Szlovénia

TÁRSULT PARTNEREK

- ICPDR – Nemzetközi Duna Védelmi Bizottság, Ausztria
- Osztrák Nemzeti Bizottság az UNESCO “Ember és bioszféra” programjáért, Ausztria
- Szövetségi Mezőgazdasági, Regionális és Idegenforgalmi Minisztérium, 1/6 Árvízkezelés, Ausztria
- Környezetvédelmi és Területrendezési Minisztérium, Környezetvédelmi Igazgatóság, Szlovénia
- Szlovén Vízügyi Ügynökség, Szlovénia
- Horvát Vizek, Vízgazdálkodási Osztály, Mura és Felső-Dráva folyószakaszok, Horvátország
- Védett Területek Kezeléséért Felelős Közintézmény Koprivnica-Krizevci megye, Horvátország
- Védett Területek Kezeléséért Felelős Közintézmény, Eszék-Baranya megye, Horvátország
- Gazdasági és Fenntartható Fejlődés Minisztérium, Horvátország
- Kopácsi-rét Természeti Park, Horvátország
- Nyugat-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Magyarország
- Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, Magyarország
- Természetvédelemért Felelős Helyettes Államtitkárság, Mezőgazdasági Minisztérium, Magyarország
- Vajdaság Tartomány, Petrovaradin Állami Vállalat, Szerbia
- Városrendezési és Környezetvédelmi Tartományi Titkárság, Szerbia
- Szerb Köztársaság Környezetvédelmi Minisztériuma, Szerbia
- Bajor Környezetvédelmi és Fogyasztóvédelmi Minisztérium, Németország

Federal Ministry
Republic of Austria
Agriculture, Regions
and Tourism

lifelineMDD

Az ökológiai összeköttetés védelme és helyreállítása a Mura-Dráva-Duna mentén ágazatok közötti együttműködés révén

lifelineMDD: Ágazatközi partnerség az ökológiai értékek szolgálatában a TBR MDD-ben

A Duna vízgyűjtőterületének legértékesebb vízfolyásai közé tartozik a Mura, a Dráva és a Duna, amelyek számos faj és élőhely, de az emberek számára is megannyi értékkel bírnak. A három folyó több mint 700 kilométer hosszú szakasza mintegy 930 000 hektárnyi terület egyedülálló tájait köti össze Ausztriában, Szlovéniában, Magyarországon, Horvátországban és Szerbiában. Ezt öleli fel a 2020-ban megalapítás előtt álló UNESCO Ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum (TBR MDD). Kijelölésének elfogadása után ez lesz a legnagyobb folyók menti védett terület Európában.

A folyók és vízpartjaik állapota azonban egyre romlik az emberi beavatkozások hatásai miatt. A *lifelineMDD* projekt fő célja az ökológiai összeköttetés javítása az ágazatok közötti partnerség és az élőhelyek helyreállítása által. Elődje, a *coop MDD* projekt keretében a védett területek kezelői között együttműködés jött létre. A *lifelineMDD* több ágazatot átfogó, az érdekelt feleket megszólító platformot és közös tudásbázist hoz létre, ezzel megerősíti a korábbi együttműködéseket. Újabb fontos lépésként már a közös tervezést, a közös tudományos munkát és a terepi munkák kísérleti megvalósítását is magában foglalja.

IMPRESSZUM

Fotók: G. Šafarek, A.Koren, T. Törnar, M. Podgorelec, B.Erg, P.Rauch, S.Sobočan, M.Dragović, WWF Austria
Termelés: WWF Adria, 2020.
Tervezés: Tomislav Turković
Kiadás: 150 példányban
Nyomtatva: ???

LifelineMDD az Európai Unió Duna Transznacionális Programja (ERFA és IPA-alapok) által társfinanszírozott projekt, mely 2020. július 1-jén kezdődött és 2022. december 31-ig tart. A teljes költségvetése 2 987 789,19 €, és 12 partner, valamint 17 stratégiai partner vesz részt benne. Ez az Interreg projekt az UNESCO-MAB programjához társult Ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum támogatása és fejlesztése miatt jött létre. A projekt előkészítését az osztrák Mezőgazdasági, Regionális és Idegenforgalmi Minisztérium (BMLRT). A magyar partner részvétele a magyar állam társfinanszírozásában valósul meg.
Kapcsolattartó: Kerstin Böck, voditeljica projekta, WWF Ausztria, kerstin.boeck@wwf.at
www.interreg-danube.eu/lifelinemdd
Facebook, Instagram: [lifelinemdd](https://www.facebook.com/lifelinemdd) #lifelinemdd

A projekt társfinanszírozását Európai Uniók alap fedezi (ERFA, IPA).

Élő közösségek

A helyreállítási intézkedések helyi támogatása a végrehajtás sikerének kulcsa. Az innovatív megoldások révén a természetközeli folyók és környezetük jelentőségének felismerése erősödni fog. A helyi közösségeknek lehetőségük lesz arra, hogy **aktívan tegyenek a folyókért**, oktatási programok és önkéntes tevékenységek révén megismerjék a folyók dinamikáját és élővilágban betöltött szerepét.

Az oktatók és környezeti nevelők ismereteinek bővítése a „trénerek képzése” elnevezésű programban valósul meg, mely hosszú távra biztosítja, hogy az ismeretek eljussanak az érdeklődőkhöz. Ebben a programban tanárok és környezeti nevelők vesznek részt. A tananyag a tartalmi elemeken kívül tartalmazni fogja a pedagógiai módszereket és eszközöket, valamint az oktatók általános felkészítését.

Az első **TBR MDD Természeti Akadémia** székhelye Velika Polana település oktatóközpontja (RIVERS'COOL). A vízparti környezetben lévő Akadémia lehetőséget kínál arra, hogy a helyi közösségek természeti környezetben tanuljanak a természetről. Az oktatási program a TBR MDD biológiai sokféleségére és az ökológiai alapismeretekre összpontosít, valamint azokra az emberek számára nyújtott előnyökre, amelyek csak akkor maradnak meg, ha megőrizzük mindezeket.

Mura–Dráva–Duna 5-oldalú Bioszféra Rezervátum (TBR MDD)*

* A nevezést Ausztria, Szlovénia, Horvátország, Magyarország és Szerbia nyújtotta be az UNESCO-nak 2020 áprilisában

Élő folyók

A Mura, a Dráva és a Duna alkotja a TBR MDD mentőövét. Ez a 700 kilométer hosszú, egyedülálló vízfolyáshálózat széles körben ismert gazdag biológiai sokféleségéről és változatos élőhelyeiről, ugyanakkor jelentős hatások érik az emberi jelenlét és használat miatt. A vízfolyások alkotta egység megőrzése érdekében közös megoldásokra és erőfeszítésekre van szükség, mint például az első, öt országot magába foglaló tudományos adatbázis létrehozására.

A határokon átnyúló helyreállítási tervekről szóló megállapodások előmozdítása érdekében az egészséges, dinamikus folyami ökoszisztémákról és az élettelen környezeti elemekről is tanulmányok készülnek a jövőben. Mindezek a vizsgálatok (halak, madárvilág, hordalékszállítás, éghajlatváltozás) a döntések megalapozottságát és előkészítését szolgálják.

A tudományos munkák eredményei egy összefoglaló jelentésbe kerülnek. Ez bemutatja a feltárt kihívásokat és a közös **Folyó-helyreállítási Stratégia** alapjául szolgáló megoldásokat, mely a folyók ökoszisztémáinak javítása iránti elkötelezettséget jelképezi..

Élő együttműködés

A határokon folyó vagy határokat átszelő vízfolyások esetében – mint például a TBR MDD területén – a folyók helyreállítása kihívást jelenthet, különösen akkor, ha a különböző érdekelttek közötti vagy a határokon átnyúló együttműködés hiányos. A *lifelineMDD* egyik fő célja ezért a **természetvédelem és a vízgazdálkodás határokon átnyúló, ágazatközi együttműködésének megerősítése**, valamint a TBR MDD folyóinak helyreállítására vonatkozó Integrált Stratégia kidolgozása. Ennek fő pillérei a közös tanulási folyamat, a tudományos tanulmányok, a mintaterületi helyszínek helyreállítása és a tapasztalatcsere.

A közös munka terepi mintaterületén **három helyreállítási projekt** valósul meg. A három különböző adottságú helyszín jó gyakorlatként szolgál a határokon átnyúló, ágazatok bevonásával zajló tanuláshoz, tervezéshez és az eredmények közös értékeléséhez.

Osztrák Mura: Egy régi mellékág visszacsatolása

Szlovén Mura: A folyómeder kiszélesítése

Bačko Podunavlje Bioszféra-rezervátum: A vízgazdálkodás és vízvisszatartás javítása az ártéren és a holtágakban

A **TBR MDD Folyó-helyreállítási Stratégia** egyesíti a tudományos tanulmányok összefoglalóit és a **Folyó Helyreállítási Eszköztárat**. Tartalmazni fogja a különböző folyótípusokra vonatkozó megfelelő és korszerű helyreállítási intézkedéseket, és összefoglalja a TBR MDD jövőbeni helyreállítási munkálataira vonatkozó közös terveket.

A hosszú távú ágazatközi együttműködés és a TBR MDD Folyó-helyreállítási Stratégia sikeres végrehajtása érdekében ki kell dolgozni az **érdekeltelek egyeztetéseinek** lehetséges keretét. Az érdekelttek közös erőfeszítései és erősebb integrációja a jövőben formális vagy informális módon a projekt időtartamán túl is biztosíthatja az élő együttműködést.